

STATSMINISTER GRO HARLEM BRUNDTLAND

Holmestrand

29. august 1995

Vår oppgave i denne valgkampen er å få frem grunnene til at du bør stemme på Arbeiderpartiet den 11. september.

Det enkle og korte svaret er dette: Hvis du vil være med å sikre det norske velferdssamfunnet og bygge det videre ut - da bør du gi Arbeiderpartiet din støtte.

Her i Holmestrand var det mange som ikke stemte på Arbeiderpartiet for fire år siden. Men i år er Holmestrand en av de kommunene der vi har håp om, og stor tro på, at vi kan vinne tilbake ordføreren. Arild Øynes og dere andre partifeller som står til valg. Nå bør dere få sjansen.

By og bygdelister kommer og går. De kan mene noe om trasévalg. Men det er ikke by og bygdelister som skaffer ny vei og jernbane i Vestfold. Nei, valget 11. september handler om hvilke krefter som skal bestemme og hvilken politikk som skal føres i denne kommunen, og i hele fylket de neste fire år. Derfor er det så viktig at dere spør dere: Hvem kan vi trygt gi vår tillit?

Politikken blir best og henger best sammen når det er de samme holdninger og verdier som legges til grunn lokalt som dem som har gjennomslag på nasjonalt plan. Ofte vil det handle om en kommune er i stand til å utnytte de mulighetene vi legger til rette for gjennom den nasjonale politikken.

I 1993 gikk Arbeiderpartiet til valg på et program og en hovedlinje som vi kalte solidaritetsalternativet. Og det akter vi å gjennomføre. Vi mener at det norske samfunn har behov for stabilitet og tålmodig arbeid for å gjennomføre noen viktige mål. Og da lykkes vi best - i alle lokalmiljøer - når det er sammenheng mellom det som blir bestemt i Storting og regjering - og det som blir bestemt i kommunene.

Angår dette deg? Ja i høyeste grad. Det angår din hverdag og din fremtid.

Det Norge trenger er at vi sikrer arbeid til alle. At vi klarer oppgavene innen eldreomsorg og helse i en tid da vi blir stadig flere som trenger pleie og omsorg. Vi trenger utdanningstilbud til de unge og et arbeidsliv som er rede til å ta imot dem.

Nesten hver fjerde sysselsatte arbeider i kommunene. Og fortsatt vil en stor del av sysselsettingsøkningen komme her. Det er vi avhengige av hvis vi skal klare de store oppgavene vi står overfor i helse- og eldreomsorgen.

Her må vi gjøre et skikkelig løft. Til neste år vil vi sette av 500 millioner mer til helse- og eldreomsorg i kommunene. Men da trenger vi jo også kommunepolitikere som er villig til å prioritere dette arbeidet.

Heller ikke barnehageplassene er sikret uten kommunens medvirkning. Det hjelper lite hva vi gjør i Regjeringen og på Stortinget hvis ikke kommunene satser. Da trenger vi Arbeiderparti-styre både i Holmestrand og i andre kommuner.

Dere mange unge på terskelen til voksenlivet eller dere som allerede er i ferd med å etablere dere og kanskje få barn, - for dere vil det bety enormt mye om vi greier å komme i mål med full barnehagedekning.

Vi ser at det er to hovedretninger som går på tvers av Arbeiderpartiets kurs i denne valgkampen. Den ene står SV for. De mener det går for godt. At vi har fått en ny jappetid. Og det stemmer ikke. SV tar et stort ansvar på seg med å skape pessimisme her i landet. Det har aldri vært noen fordel for noe land. Når det nå går bedre med sysselsetting, husholdningenes inntekter helse og utdannelse, så kan vi ikke trekke fram jappetiden, da vi lånte oss til et forbruk vi ikke hadde råd til og skakkjørte økonomien så vi alle fikk svi.

Den andre står Høyre for som snakker om skattelette. Men Høyre sier ikke hva de vil kutte. Om det er i helsevesen, omsorg, eller utdannelse.

Det Høyre er opptatt av er å kritisere Arbeiderpartiet. I alle valgkamper siden 1987 har Høyre brukt mesteparten av kreftene nettopp på det.

Ved kommunevalget i 1987 rykket Høyre inn følgende annonse:

Høyere rente med Arbeiderpartiet
Høyere priser med Arbeiderpartiet
Høyere skatt med Arbeiderpartiet.

Men hva har skjedd?

Vi har lavere renter.
Vi har lavere prisstigning
og vi har lavere skatt

Det vi har fått er rett og slett en sunnere økonomi. Vi har vekst i inntektene for både husholdninger og kommunene. La oss fortsette den linjen. Ta ikke sjansen på vingling. Ikke stem for usikkerhet.

Kommunenes inntekter vil fra 1988 og til og med i år øke med nærmere 20 prosent. - i faste kroner.

Men vi skal passe oss vel for å tro at alt er såre vel. Arbeiderpartiet ser klart hvilke skjevheter det er i samfunnet. Vi må vokte oss så det ikke oppstår nye forskjeller mellom folk. Derfor skal vi brette opp ermene og ta fatt på alle de uløste oppgavene.

Det er uholdbart hvis du er hjertepasienten som opplever det vondt å vente på behandling.

Vi ser for mange enkeltmennesker som står i helsekø med sine skjebner og plager.

Men det er jo nettopp disse menneskene vi vil hjelpe. Og heldigvis så går det framover. I 1994 ble det foretatt mer enn dobbelt så mange hjerteoperasjoner her i landet som i 1987

Selv om det er mye ugjort har aldri før så mange blitt behandlet ved sykehusene våre. Årlig skjer det nå nærmere 3 millioner polikliniske behandlinger. Likevel, én ting er sikkert: Helsesektoren skal bli ytterligere styrket i åra som kommer.

Aldri før har så mange arbeidet i pleie- og omsorgssektoren. Men vi skal ikke la noe av dette bli til en sovepute. Tvert imot. Men vi må peke på det som går den riktige veien. Stadig flere får en bedre og tryggere tilværelse. Sett derfor ikke dette på spill ved å gi din stemme til en mer usikker framtid.

Arbeiderpartiet vil sikre velferden og bygge den videre ut. For velferdsstaten, det er selve bunnplanken for de håp og ønsker vi har for livet. For familien, på arbeid, og i lokalsamfunnene.

"Vi har det jo så bra i Norge", sa en av de mange skoleelevene jeg møtte nylig. Ja, vi har det, de aller fleste. Mange av dere som er eldre idag har jo nettopp fått oppleve at Norge har gått fra å være et armodsamfunn til et velferdssamfunn med materiell trygghet for de aller fleste.

Hvor mange av dere har ikke kunnet glede seg over at barn og barnebarn har fått den utdanningen dere selv ikke fikk? Hvor mange av dere har ikke kunnet glede seg over at familie og venner nå får medisinsk behandling for lidelser det tidligere ikke var noe å gjøre med? Hvor mange av dere har ikke gledet seg over de mange kulturtilbud som har vokst fram i små og store byer og tettsteder over vårt ganske land?

Dere vet like godt som meg at dette ikke er blitt slik av seg selv. Det er blitt slik gjennom møysommelig, felles innsats og bevisste politiske valg. Som samfunn har vi fortsatt store oppgaver foran oss. Og det på flere områder. Da vi fikk folketrygden i 1967 var det 312 000 alderspensjonister her i landet. I 1991 nesten det dobbelte - 616 000. I 2030 vil vi ha 940 000 alderspensjonister. Og folketrygdens utgifter vokser enda sterkere enn antall pensjonister fordi flere har opparbeidet seg større tilleggspensjon. Vi rener med at folketrygdens utgifter til alderspensjoner vil stige fra 44 mrd i 1993 til 97 mrd i 2030 - over en fordobling på under 40 år.

Ser vi i tillegg på de nye tjenestene vi vil trenge fordi befolkningen forandrer seg, vil det alene kreve en økning i utgiftene til pleie og omsorg fra 25 mrd i 1993 til 43 mrd i 2030. Alt dette er jo illustrasjoner, og mye er usikkert. Men det store bildet har vi sikker kunnskap om: Det å opprettholde og utvikle velferdsordningene til nye behov, det blir en kjempeoppgave!

Noen tegner et skremmebilde av at folketrygden ikke er sikker; så her må hver og en sikre seg selv ved å tegne egen pensjonsordning eller få arbeidsgiveren til å lage gode tjenestepensjonsordninger. Slik kan man også bidra til usikkerhet og tvil. Regjeringens svar er at folketrygden må

være bærebjelken i vårt velferdssamfunn også framover. Det er derfor også hovedbudskapet i den stortingsmelding om velferdspolitikken, som Regjeringen la frem i vår.

700 000 yrkesaktive har ingen annen pensjonsordning enn folketrygden. De, og alle andre, skal vite at den folketrygden vi har bygget opp - som både gir omfordeling til de med laveste inntekter, og tilleggspensjoner som avspeiler inntekt i yrkesaktiv alder - den skal bestå. Det skal alle kunne føle trygghet for.

Samtidig skal vi utvikle et godt tjenestetilbud til de som er eldre i dag og det økende antall eldre framover. Og vi skal ta mulighetene i bruk på helsesektoren. Jeg innrømmer gjerne at dette er en høy ambisjon, og at det stiller mange krav til politikken framover.

De som har gått lenge i livets skole, vet at skal vi greie å løse slike oppgaver må vi rett og slett skaffe oss råd til det. Derfor ligger også grunnlaget for den velferden vi ønsker oss i en sunn og sterk økonomi. Jeg har reist mye rundt i landet - ikke bare når det er valgkamp. Jeg prøver alltid å få fram at vi må skape verdien så de kan brukes. Det er for mange som lover gull og grønne skoger fra det offentlige, uten å nevne at offentlige ytelser skal betales gjennom verdiskaping og skatter.

Mye går nå bra i norsk økonomi. Vi har god økonomisk vekst. Sysselsettingen øker. Ledigheten går også ned, selvom den fortsatt er for høy. Underskuddet på statsbudsjettet går ned. Vi venter et overskudd i 1996.

"Det skal god rygg til å bære medgang", heter det i et gammelt ordtak. Og mange vil nok være misfornøyd med at regjeringen, til tross for at det nå går godt, ofte må si nei. Nei til overbudsbevilgninger til gode formål og nei til forslag om reformer som lavere pensjonsalder og kortere arbeidstid. Men det Regjeringen sier ja til er en langsiktig politikk som gir gode resultater.

Det er i medgang vi skal bygge reserver i oljefondet slik at det er mulig å bruke mer over statsbudsjettet når det igjen blir motbør.

Men vi er ikke bare opptatt av fremtidens oppgaver. Vi skal ha en god eldreomsorg også for dagens eldre. Og vi har aldri brukt så mye penger på eldreomsorgen som nå. Bort i mot 70.000 årsverk ble i 1993 utført i pleie og omsorgstjenesten, en økning på 10.000 bare siden 1991. Vi har 46.000 plasser i alders- og sykehjem og serviceboliger. I 1967, da folketrygden ble innført, ble 25.000 pasienter behandlet i hjemmesykepleien - nå er tallet over 110.000.

Likevel - vi er ikke fornøyde. For vi er ikke fremme ved målet, og det blir stadig flere i de eldste aldersgruppene. Mange steder i vårt land er det sosiale nettverket ikke like sterkt som det var. Så vi vet at det er behov for å bygge eldreomsorgen videre ut.

"Minstestandarder," sier noen, "det er løsenet." Men hva minstestandarder er, det hører vi lite om. Skal det være det samme minimumstall for sykehjemsplasser i forhold til antall eldre i små kommuner som har satset stort på god omsorg hjemme, som i storbyene der flere bor alene og med dårligere sosiale nettverk? Og hvordan skal vi forhindre at slike minstestandarder skal bli oppfattet som tilstrekkelig over alt, og dermed bli maksimumsstandarder? Nei, vi må strekke oss lenger enn til minstestandarder, samtidig som visse grunnleggende krav til en verdig og god eldreomsorg må oppfylles. Derfor vil Regjeringen utforme kvalitetskrav gjennom forskrifter som skal være styrende for hvordan eldreomsorgen bygges ut. Vi vil forbedre tilsynet med eldreomsorgen - og vi vil sikre at brukerne får et sterkere ord med i laget.

En god kommuneøkonomi er det sentrale. I perioden 1989-94 økte kommunesektorens inntekter med 17 pst eller vel 20 mrd kr. Og Regjeringen legger opp til vekst også framover. De fleste kommuner har fått bedret sin økonomi gjennom god skatteinngang.

Arbeidsledigheten er fortsatt vår aller største utfordring. Sysselsettingen vokser nå sterkt. Det ble 30 000 nye jobber i 1994. I år regner vi med at det blir skapt 40 - 50 000 nye jobber. Likevel, når ledighetstallene faller langt mindre enn det, så skyldes det at stadig flere nye melder seg på arbeidsmarkedet. Det blir flere og flere som søker arbeid.

Det blir ikke arbeid til alle uten en aktiv politikk fra myndighetenes side. Vi må ha en sunn økonomi, og ikke låne oss til jobber, som i jappetiden

Vi må ha en aktiv arbeidsmarkedspolitikk som jobber med de langtidsledige og med attføringstiltak. Og vi må ha en utdanningspolitikk som gjør ungdommen rustet for arbeidslivet. Reform '94 er det beste som har hendt yrkesopplæringen i Norge. Norge har som eneste land i Europa snudd strømmen tilbake til yrkesfagene.

Det manglet ikke på motstand, fra Høyre og andre. Ingen viser det seg. Arbeiderpartiet er reformpartiet - det er det som ligger i stø kurs. Av et ungdomskull på 53 000 er det kun 19 personer som er falt helt utenfor.

La politikken som nå lykkes nasjonalt, også få utfolde seg lokalt. Det er den beste garanti for stø kurs, økt velferd og en tryggere hverdag.

Derfor bør du stemme Arbeiderpartiet, for Holmestrands skyld, for Vestfolds skyld og for landets skyld. Vi strenger en sterk mobilisering. Det kan vi greie. La oss brette opp ermene. Nå er vi igang. Godt valg.